

Similiter per nota. in c. quinta nulli
glo. de iureiurā. colliguntur quidā casus
in quibus parentes solent exheredare
filios ut patet in his metris. **H**is sepi-
tem causis pater filius exheredabit. Pa-
rentes feriat. vel verbum graue sibi di-
cat. **C**rimen accusans. veneno si potat il-
los. **D**emittit in eos furentes et negligit
illos. **I**mprobis associet dilectam si pa-
tris amet. **N**on fideiussit pro patre vel
hoste redemit. **T**estari prohibuit vel a-
rena si se immiscet. **N**on orthodoxus vel
filius luxurietur.

Casus in quibus filius exheredant pa-
rentes. **S**ed pater et octo filii cum sper-
nit honorem. **A**ccusat filium veneno si
potat illum. **C**oniunctam filii diligit.
testariq; verat. **F**urentem negligat. ca-
pitum nec hoste redemit. **C**onsorti vite
crudeliter insidiatur. **N**otandum ex au-
tenten. de nuptiis. §. in gratitudinem
col. iiij. colliguntur tres casus in quibus
frater potest exheredare fratrem. **P**rimus
cum frater procurauit mortem fratris.

Secundus si criminaliter actionem co-
tra eum duxit. **T**ercius si sue substantie
in fratrem coniecturā procurauit. ut vel
le sibi facere incendium vel simile quo
casu eius portio ad alios fratres et ar-
nentes pertinebit. **E**nde fratre decedē-
te ab intestato succedit pater cum alijs
fratribus temporis casibus exheredatōis
ut dictum est.

Compendiose cum visum sit de pri-
mis duabus officijs notariatus pariter
Postremo videndum est de eius tertia
parte principali que consistit circa instru-
mentorum confectionem eiusdem pre-
missa prosequendo capitula.

Capitulum primum.

Instrumentum est

scriptura ad assertionem seu probandū
alicuius rei facta vel est solennis et rite
ordinata scriptura per autenticā persōe
manum publice causa memorie facta.

Et dicitur instrumentum quia instruit.
ut cap. fina. de do. et cont. vel dicitur
instrumentum quasi documentum quia
docet argu. xij. q. ij. **S**i quis de cleri. et
c. de edendo. aut. **S**i quis in alieno.

Et c. si quis presbiterorum. de rebus eccle-
sie non alienandis. vel dicitur instrumē-
tum quasi munimentum. quia munus p-
ducentem contra aduersarium. ut in c.
cordi. §. post hoc de appell. li. vi. **E**t licet
appellatione instrumentorum testes con-
tineantur et omne id quod iudicem instru-
it. ut c. peruenit. de testi. cogendis. **E**t
ff. de fi. instrumen. l. i. **T**amen instrumē-
tum in proposito proprie dicitur scrip-
tura ad memoriam alicuius rei confecta
et c.

Instrumentorum due sunt spe-
cies. **N**am aliud est publicum seu autē-
ticum. aliud priuatum. **P**ublicum seu
autenticum est quod publicam habet au-
toritatem cuius plures sunt species.

Nam publicum est quod per manū pub-
licam est scriptum id est per manū no-
tarij qui est publica persōa. ut l. orpha-
norobos. c. de epi. et cleri. **I**tem in
publicam formā redactum de presump-
tionibus. **I**llud. de fi. instru. c. ij. et c. in-
ter dilectos. **I**tem quia sigillo autenti-
co sigillatum de fi. instru. scripta. de pro-
bationibus tercio loco. **I**tem dicitur
publicum quia auctoritate iudicis exē-
plificatum et autenticatum. ut l. publi-
can. c. de testa. l. finali. c. de re iud. l. i.
Item quia iudicio scribitur apud acta
publica. **E**t valet per quemcūq; scripta
sit. ut l. ij. c. de edendo de probationi-
bus quoniam contra. **I**tem quinto dicitur

publicum eo qd habet subscriptionē triū
vel pluriū fm canones videntū testiū
eniam si sit per priuatā manū scriptū.
de fi. instru. c. ij. de testi. c. i. de pba. qm
ptra. l. scripturas. C. qui poti. in pign.
ba. Et i autem. de testi. fi. §. si quid igit
vult caute. r. §. sequenti. col. ij. Itē dicit
publicum: quod d archino publico seu
armario publico est pductum. de pscr.
ptionibz. ad audiētiā. ff. de proba.
celius. Et generaliter omne scripturā
dicit publicā: cui de iure vel speciali cō
suetudine credit. de fi. instru. cum dilec
tis. r. per Innoc. c. n. c. i. Priuatū
no instrumentum quodcūq dicit nisi
aliquo pdictorū modorū sit corroboratū.
Et illoz tres sunt species. Nā aliquādo
facis scripturam tibi tm. aliqñ alteri tm
aliquando tā tibi qñ alteri. Et scripturē
quam tibi facis in p̄iudiciū alterius:
nulla fides habetur. C. de pba. l. exem
plo. r. l. non epistolis. Scripturē no
quā facis aliq ptra te puta creditori tuo
de eo qd ab eo recepisti: creditur cōtra
te. ff. de po. l. publica mentia. §. si. xvij.
q. i. omnes femine. Tibi autē r. alijs
facis scripturam sicut est codex rationū
maz cui interdum credit. ff. de edēdo.
Si quis ex argentarijs. l. quedā. §. nū
mularius. Argentarius is est qui quon
dam pponēbat auctē publicā. vt in pre
dicto. §. nūmularius: argēto dādo r.
recipiēdo. ad cuius fidem sicut nūc ad
fidem tabellionis recurrebat. Idem de
nūmulario qui alienā pecuniā tene
bat publica auctē. vt in dicto. §. nūmu
larius. Et habet in autem. de fideiussor.
§. fi. col. i. Similit̄ statim cyrographo
qui super deposito solet fieri in eadē for
ma depositario r. deponenti. Ita videlz
qd quedam littere per mediū incidāt:
sicut in puincia r. in diocesi norbonensi.
solet fieri. eniam fm naturā alioz p̄ctū

cul scripturē standum est. vt in dicta. l.
publica. r. ff. de pba. si cyrographum.
Regulariter autē p̄fate scripturē nō
creditur. C. de proba. l. instrumenta. r.
l. rationes. nisi contra eum qui scripsit.
r. hoc in personalibz. C. qui poti. in pig
babe. l. scripturas. nisi forte sit a testibz
non paucioribz tribus subscripta. put
latius per speculatorem in titm. de editi
one. §. nunc dicendum. v. v. Creditur
autem publico instrumento sine omni
admiculo dūmodo illud instrumentū
appareat sine cancellatura rasura vel in
nouatione prime figure que possent sus
picionem inducere. nec sit de letum vel
abolitum. in autem. de fi. instru. §. si no
moriatur. col. ij. per. c. ex litteris. r. c.
inter dilectos. c. n. de fal. c. licet. C. de
edicto diui adriani tollēdo. l. fina. §. i.
Et generaliter creditur instrumentū dū
modo nō sit suppositum alicui de vicijs
vel defectibus: quos ponit speculator i
titulo de instrum. editione. in. §. postre
mo restat videre. in verfi. si autē. vltz
ad versiculum opponitur autem. si vero
instrumentum non apparet suspectū in
cumbit probatio accusanti. vi. q. vltia.
actor. Dubitatur quot testes p̄iū
dicent instrumento. Speculator in ti
tulo de instrumen. editione. in. §. restat
videre. in. v. sed quero. allegat Odo
fredum r. Ber. qui dicunt qd auctoritas
tabellionis equipollet duobus testibz:
vt de proba. quoniam contra. C. de fi.
instrum. l. in exercendis. Licet alijs vi
deatur qd tribus. xvi. q. iij. §. potest. r.
alijs qd quinqz. vt. C. qui testamentū
facere possunt. l. hac cōsultissima. de te
stibus. in omni. Igitur videtur qd qua
tor aut qnqz. siue inscripti siue aliq tm
vincunt instrumentū. dicit tamē Odo
fredus qd consideranda est natura p̄tra
ctus in instrumento contenti. vt si sit tes

flamenti in q̄ fm leges septē sunt testes
necessarij. vel codicilli in quo quinq̄ re
quirunt tunc em̄ necesse est q̄ instrumē
tum per totū dē et per duos et amplius re
probetur. Et sic colligitur qd̄ regulare ē
q̄ p̄t per testes p̄bati contrarium ei⁹ qd̄
instrumento publico cōtinetur argumē
to legis. cū precib⁹. **C.** de p̄ba. et **C.** de
contrabenda et p̄mittenda stipula. l. op
timam. §. si. qd̄ v̄x est p̄terq̄ in duob⁹
casib⁹. v̄t. **C.** ad velleianū. l. antique. et
C. arbitriū tutele. l. si. quā allegat glo.
dicte. l. in exercēdis. et lat⁹ p̄ doctores
in. l. generaliter. **C.** de non nume. pecu.
Itēz **Azo** dicit q̄ v̄ia v̄x duoz testū
in nullo casu validior est publico instru
mento. sed publicū instrūm validius est
duob⁹ vel plurib⁹ testib⁹. In multis tñ
casib⁹ in quib⁹ nō h̄sit p̄ter v̄m testes
et instrumēta. et in quib⁹ requirit̄ scri
ptura et p̄batio per scripturā: quos enu
merat **Speculator** in d. de instru. editi.
in. §. restat videre. in. d. quid si vn⁹ ex
testib⁹. Et i quib⁹ p̄ter scripura sit de
substantia. vide. l. cōtractus. **C.** de fide
instru. et l. celsus. ff. de proba. et magi
stralem glo. in. c. i. de censib⁹. li. vi.

Capitulum. ij.

Sciendum est

q̄ instrumentū publicū: v̄t
dicit **Speculator** e. d. duo principalit̄
v̄t p̄tinere **P**rimū publicatōes. d̄ q̄b⁹
in. c. pri. sequēti. **S**ecundū erit factum
siue negocium: qd̄ dicit̄ cōtractus qui
inter partes p̄trahit̄. et in publicatōes
redigit̄ siue ordinat̄. sc̄z q̄ ip̄sius nego
cij tenor enarret̄. Sunt em̄ quidā con
tractus stricti iuris. quidam bone fidei.
Et bone fidei sunt actio ex v̄dito ex em
pro locato conducto negocior̄ gestorū
mandati depositi pro socio tutele com

modati p̄gnoraticia familie hereditū de
de cōdiuidūdo. et actio p̄scriptis v̄bis
que. i. de extimato p̄ponit̄ permutatio
hereditat̄ petitio et c. prout continentur
in. c. cū venerabil. de excep. et institut̄.
de actonib⁹. in. §. actionū. **A**lie v̄o acti
ones dicunt̄ stricti iuris: v̄t actio ex mu
tuo stipulatu arbitrio nudo pacto et tras
actione et c. **N**ec dicunt̄ bone fidei q̄ in
eis tñ seruari debeat bona fides. q̄ i acti
onib⁹ stricti iur̄ etiā suat̄ fides. et i quo
cūq̄ p̄tractu bona fides internenire v̄t.
per. l. bonā fidē. **C.** de actioni. et oblig.
Sed ideo dicit̄ bone fidei. q̄ maxime
deberet exuberare in eis bona fides et in
p̄trahentes. q̄ v̄ltra id veniunt etiā oīa
accessoria. et ea de quib⁹ in cōtractu nō
est cogitatū. videlz i p̄tractu emptōnis
et venditōis et similib⁹ bone fidei. venit
etiā id: qd̄ exp̄sse nō est actū. videlz a
p̄emore qui alteri si reddidit id ad qd̄
teneat̄. **D**e natura em̄ p̄tractus veniunt
v̄ana et interesse: que etiā debēt refundi
Sed in actiōib⁹ stricti iuris nō venit ac
cessoriū. nec ea d̄ quib⁹ nō est cogitatū.
Poterit ergo notari⁹ sup̄ quocūq̄ ne
gociō et p̄tractu a iure vel ab homīe nō
p̄hibito. prout ex sup̄iorib⁹ hui⁹ artis
alūnis. et in ea iniciando mediocrib⁹
claruit debite requisitis instrumēti fa
cere et p̄ficere. **S**i v̄o notarius ignar⁹
iuris. et sue salutis immemor exiterit.
et de p̄tractib⁹ p̄hibitis instrumēta cōfi
cere seu illis interesse auso temerario at
tēptauerit. penas legales incurrit et ge
bennā edificabit. **R**efert em̄ **Dosli.** q̄
notarij qui super vsu. et p̄tractib⁹ vsu
rarijs siue alijs quouismodo in fraudez
vsurarum iniis conficiunt instrumēta.
periuri⁹ notam incurrun. quia cum cre
antur iurant q̄ huiusmodi non faciant.
Periurus aut̄ efficit̄ infamis. et p̄ d̄se
quē testificari nō potest nec instrumēta

cōficere. de testibz. Licet ex quadam. ⁊
omnis infamis tam de iure q̄ de facto
pelli debet a p̄mōione siue sit dignitas
siue ordo. Nā infamibz porte dignitatū
patere non debent. in regula. infamibz.
de regu. iur. lib. vi. Necq̄ possunt esse p̄
cūratōres necq̄ iudices causaz. ⁊ iudi.
cum deputati. Repellunt etiā ab accu/
sando. l. qui accusare. ff. de accusatōibz.
Similiter repellunt a postulando. ff. ⁊
postulando. l. i. Predictā etiā snām de
notarijs predictis approbat archidiacono
nus. x. lvi. dist. c. si. q̄d als incipit: sicut
non suo nomie. in glo. sup. vbo: alieno
noie. ad q̄d allegat. c. ex pte. de testibz.
Ad q̄d facit q̄d notat in. c. licet. ne cle.
vel mo. simili mō de quocūq̄ p̄tracti a
iure p̄hibito notarius abstinere debet.
alioquin penaz seu penas a iure exp̄ssas
se nouerit actus incursum.

Capitulum. iij.

Equitur nunc
videre ⁊ publicationibz requi
sitis ad instrumentū publicum: quarū
regulariter sex sunt. scz annus dñi. indi
ctio. dies. mensis. loc⁹ p̄tractus. testes
⁊ nomē tabellionis. Licz septima publi
catio in quibusdam locis ⁊ terzis addi
p̄sueuerat. scz nomen pape vel impatoris
p̄ tpe regnantis q̄ fuit p̄dictū instrumentū.
Sed hac septima omīssa de predictis
sex videndum est per ordinē. Notandū
anteq̄ ponat ann⁹ dñi solet poni inuo
catio nois eiūsdē dñi nostri hoc modo.
In nomie dñi amē. Vel sic. In nomie
dñi nostri iesu christi. Vel sic. In no
mine patris ⁊ filij ⁊. n. amen. Hec autē
inuoctio ponenda est semp in magnis
⁊ perpetuis instrumentis. In alijs autē
breui tpe valitioris. similiter. in nomie
dñi amen incipiendo. Subsequent po
nunt anni dñi qui tūc currunt incōpleti

hoc modo. In nomine domini amen.
Anno a natiuitate dñi. ⁊c. lxx. Et aliqui
dicūt: anno ab incarnatiōe dñi. ⁊c. lxx.
lxx. Indictione. x. vel quota tūc fuerit
anni. Dicūt autē indictio ab indicēdo
id est p̄cipiendo. Cesar em̄ augustus de
scribens vniuersum orbem sub tributō
singulis annis quindēz sibi exhibēdo
orbem in tres ptes diuisit vni p̄t̄ impo
suit. vt primo quinquennio daret certā
argenti quantitatem. secunde vt daret
certam quantitatem ferri. tercie parti vt
vlīmo quinquēnio daret ei certaz auri
quantitatē. Et sic finitis tribz quinquē
nijs. scilz. xv. annis. fiebat reiteratio ad
primum. Et p̄pterea nulla indictio trā
scendit quintamdecimaz. Omnis enī
indictio aut est prima secūda aut tercia
⁊ sic ⁊ alijs. vsq̄ ad quindēcimā inclu
siue. Et post quintamdecimā fit reitera
tio ad primam. Et dicūt vnusquisq̄ an
nus quindēna indictiōe. Fuit at̄ primo
inuenta ista indictio cum fuit p̄ceptū
istud a cesare augusto tribz annis āteq̄
dñs noster iesus christus de v̄gie na
sceret maria. Et p̄pter hoc diuisis ānis
dñi per quindēnos his tribz adiunctis
annis: qui sup̄fuerint ostendūt indictiōz
iuxta suū num̄er⁹. Si p̄ quindēnos
dñi diuiseris ānos. His tribz adiunctis
indictio certa notat̄. Premissa autē
vera sunt fm eos qui indictionez mutāt
in natiuitate dñi sicut ⁊ annum. Et bñ
fm modernos. Quidam tñ mutant in
dictionē. octauo lxx. octobris. sicut affi
christi aduentū fiebat: quam mutatiōez
iam non curamus. Si tñ quis velit in
venire indictiōez que est ab octauo lxx.
octobris fm illos vsq̄ ad natiuitatem
dñi siue ad lxx. ianuarij sequentis. seu
fm alios vsq̄ ad festum incarnationis
iungat ānos domini. iij. diuidēdo eos
vt dictū ē. ⁊ sic fm eos indictio inuenit̄.

Circa tamen tēps mutande indictōis regionis est p̄suetudo seruanda: qua cōsuetudine p̄siderata sepe instrumēta cōcordant: que prima facie fm̄ variationē indictōis falsā vident. Igit̄ notarius ea que sunt moris et p̄suetudinis loci in bone fidei indicijis seruare debet. per. l. q̄ si nolet. §. q̄ assidua. ff. de edilio edicto. Post indicationem subsequēte ponitur dies p̄tract⁹ vel negocij noiando ipsum mēse sub quo p̄inet. et quotā diei an sit primus secundus vel tercius illius mēsis in quo factū est instrumētū. Ponit̄ aut̄ dies mēsis diuersimode. Uno modo fm̄ p̄suetudinē bononiē. vti hoc exemplo primo die maij. sc̄da die intrante maium. tercia die intrante maium. et sic vsq̄. xvi. Transact. autez xvi. ponunt̄ dies per dictionem exeūte hoc mō. quintadecia die exeunte maiuz quartadecima die exeunte maium vsq̄ ad penultimam diez. In penultima die maij dicit̄. penultima die maij. et tunc vltima die maij. et ita de singulis mēsibus habentib⁹. xxi. dies. In illis aut̄ habentibus. xxx. dies. similiter vsq̄ ad quindecimam per hanc dictiōz intrāte. et finitis. xv. dieb⁹ p̄cedunt descendēdo per alios dies cum hac dictione exeūte semp̄ tū in prima die nō ponunt̄ intrāte et in penultima et vltima nō ponit̄ exeūte. et sic obseruat̄ in regno cecilie. Alio mō fm̄ p̄suetudinē modernoz et quasi oim̄ almanaz p̄uinciarū ponit̄ dies mēsis. semp̄ ascendendo hoc mō. prima die. secunda die mēsis. et sic de alijs dieb⁹ mēsium. Sed necessariuz est notariū scire quot quilibet mēsiū habeat dies: qui patebunt in his versibus. Iunius ap̄ilis septem nouēq̄ tricenos Plus vno reliqui februsq̄ octo vīcenos. Cui si bisextus fuerit sup̄addit̄ vn⁹. Tercio mō ponit̄ dies in instrumētis kalēdaz

nonaz et yduū. vt colligitur his v̄sib⁹ sequentib⁹. Sed quia expositio horum versū longam exigeret scrip̄turā ad computistis relinquendum est

Sex nonas maius october iulius et mar. Quattuor et reliqui tenet yd⁹ qui libet octo. Ianus et augustus necnō mēsis duodenus. Denas et nonas dicūt̄ habere kalēdas. Iunius ap̄ilis septēber sitq̄ nouember. Ter senas retinent februs bis octo kalēdas. Iul⁹ october mar. maius septēq̄ decem. Hōrū nomen decet has a mente sequēte.

Consequenter in instrumēto debet poni locus in quo p̄tract⁹ vel negociū habit⁹ vel gestū est hoc modo. Actū bononie i palatio cōmuni vel loco tali. In stuba vel camera inferiori vel superiori loco. locum specificando. Itē post locum ponunt̄ testes aliquando per ablatiū hoc modo. Presentibus ibidez a. et b. testib⁹. ad hoc vocatis et rogatis Aliquāto per genitiūz p̄cedente isto ablatiū p̄sentia hoc modo. Acta sūt hec in p̄sentia a. et b. testū ad hoc vocatorum et rogator. Aliquāto per nominatiū hoc modo. Dis acti interfuerunt a. et b. testes rogati. Ceterum licet de p̄suetudine tabelliōis in omni instrumēto apponatur q̄ testes vocati sint et rogati. Non tamen in omni p̄tractu de iure est hoc necessarium. Solummodo ei in testamētis et diuorijis et in p̄fessione creditoris consignatis creditum sibi solutum exiguntur testes vocati et rogati. et in alijs contrahib⁹ vbi ad probandū exiguntur testes et scriptura in superioribus p̄missum est. Notandum vbi nō est certus numerus testium a iure v̄l cōsuetudine diffinitus sufficiunt duo testes. cum pluralis locutio duorum numero contenta sit. Vbi autem diffinitus est numerus. vt in testamētis et in

codicillis. Similit in inuētaris et alijs
ut habetur in summa de contractis et in
dicis sub rubrica. Et testibus debent tot
testes inscribi prout natura contractus
exegerit. Post testes ponitur signum et
nomen tabellionis cum ipsius cognome
et eius autoritate imperiali vel apostoli
ca sit notarius. et quod rogatus scripsit hoc
modo. Et ego **De. de. D.** clericus ma
gister. dicitur. sacra imperiali autoritate
notarius. Quia premissis omnibus et
singulis rogatus presens interfui et ro
gatus scripsi et c. In testamentis autem
scribit sic. Ego **De. de. D.** Quia predicta
omnia de mandato domini testatoris publi
ce scripsi. Et si fuerit in comuni officio
alicuius consistorij vel curie episcopalis
seu alterius cuiuscunque sit. scribat. Ego
De. de. D. imperiali autoritate et c. et nunc
communis venerabilis consistorij talis cu
rie et c. hoc publice scripsi rogatus et re
quisitus. Notandum quod quidam ponunt
in principio instrumenti omnes publi
cationes excepto nomine tabellionis. Sed
melius videtur quod in principio instrumen
ti ponantur ille que notant tempus illius in
strumenti. ut anni domini. indicio. et dies
et alie tres. scilicet locus testes et nomen ta
bellionis ponantur in fine. In sententijs
vero ponuntur omnes publicationes in fine.
et ita secundum modernum romane curie solum
hodie obseruat. Et hec de instrumentorum
publicatione dicta sufficiant. Sequitur
capitulum vltimum de instrumentorum formis.

Capitulum. iij.

Sequitur nunc

tenor instrumenti procuratorum
constitutionis apud acta. In nomine domini
amen. Anno a natiuitate domini. M. cccc.
lxxij. Indictione. viij. die vero vltima
mensis octobris. mane hora. vij. vel quasi

Pontificatus sanctissimi in christo patris
et domini. domini Sixti diuina. prouidentia
pape. iij. anno eius duodecimo. In ve
nerabilis viri. **M.** iudicis vel officialis
curie Colonien. In meique notarij pu
blici testiumque infra scriptorum ad hoc vocatorum
et rogatorum presentia personaliter presentium vel
presentium discretis viri. **M.** omnibus
melioribus modo via iure causa solum formis
et ordinis quibus melius poterit et debuit
potest et debet. fecit constituit creauit et
sollemniter ordinauit suos veros certos
legitimos et indubitatos procuratores
actores factores negotiorumque suorum ge
stores ac nuncios speciales et generales
Ita tamen quod specialitas generalitati non de
roget nec e contra. videlicet. prouidos et ho
nestos viros. a. et b. presentes vel absentes
et omnes procuratores huiusmodi se assumentes
ad plequendum et tractandum pro domino
presentem. et eius nomine causam et causas
veritatem seu veritates inter ipsorum dominum
presentem ex vna. et quosdam a. et b. et
super pretenso detentione quarundam bul
larum et instrumenti donatione aliquarum
domorum seu rerum in tali ciuitate vel oppido
sitam seu existentium. et eius occasione
pinto ex altera. Nec non agendum nomine
presentis presentis. ipsumque et eius
iura in omnibus et per omnia defenden
dum. libellum seu libellos et quascunque
petitiones summarias dandum et recipi
endum. dantem et recipi videndum. litem
seu lites prestandum et contestari videndum
de calumnia vitanda et veritate dicenda.
cum omnibus et singulis clausulis et ca
pitulis et sub calumnie iuramento con
tentis. in aiam ipsius constituentis iura
dum ponendum et articulandum. ponique
et articulati videndum. positionibus et
articulis partis aduersae respondendum.
suisque responderi petendum et obtinen
dum. et contra positiones et articulos

partis aduerse dicendū et excipiendū
 replicandū duplicandū triplicandū
 et quadruplicandū. **J**udicem seu iudi-
 ces notarios ac alios quoscūq; susce-
 ptos recusandū. et de nullitate processus
 protestandū. ipsamq; nullitatis causam
 psequendū. **T**estes lēas et instrumēta
 necnō acta iura et munimenta in modū
 pbatōis pducendū et exhibendū. pdu-
 ctis et exhibitis parti aduerse p̄dicendū
 et impugnandū. **T**estes p̄pte aduersa
 p̄ductos iurare recipi et admitti vidēdū
 et audiendū. et cōtra eorū depositiones
 crimina et defectus opponendū pbandū
 pcludendū et renūciandū. pcludi pbari
 et renūciari petendū et audiendū. **D**e
 tentiam et snias tam interlocutorias q̄
 diffinitivas ferri et p̄mulgari petendū.
Ab eisdem et earundē qualibet necnō
 a quolibet alio grauamine illato vel infe-
 rendo semel vel pluries puocandū et
 appellendū. appellacionem seu appella-
 tiones h̄mōi p̄sequendū intinandū in-
 finuandū et notificandū tonēs quonēs
 opus fuerit et videbit̄ expedire. expen-
 sas taxari petendū. **E**t super eisdem si
 necesse fuerit iurandū. beneficiū absolu-
 tionis simpliciter vel ad cautelam. necnō
 resti. in inte. semel et pluries repetendū et
 obtinendū. **U**nū quoq; vel plures pro-
 curatorem vel pcuratores loco suo sub-
 stituendū. et eum vel eos reuocandū. et
 onus pcuratōis h̄mōi se reassumēdū.
 totiens quotiens et q̄si placuerit et visū
 fuerit expedire. **E**t generaliter oīa et sin-
 gula faciendū gerendum exercendū di-
 cendum et pcurandū: que in premissis
 necessaria fuerint quolibet et oportuna.
 et que ipse cōstituens faceret seu facere
 posset si premissis omnibus et singulis
 presens et psonaliter interesset. **E**tia; si
 talia forent que mandamz magis exige-
 rent speciale q̄ presentibz est exp̄ssum.

Promittens nihilominus dictis do-
 minus constituens mihi notario infra-
 scripto tanq̄ publice et autēce plene
 solēniter stipulanti. et stipulationē reci-
 pienti vice et nomie omnī et singulorū
 quorū interest seu interesse poterit quo-
 modolibet in futurum se ratum gratum
 atq; firmum perpetuo habiturum totū
 negociū. et quicquid per dictū suū p̄cu-
 ratorem vel procuratores. aut ab eo vel
 eis substit. vel substitutē. actum factum
 dictum gestum siue procuratum fuerit
 in premissis seu quolibet premissorum
 Releuans nihilominus et releuare vo-
 lens eundem suum pcuratorem: aut lo-
 co sui substituendum. ab omni onere sa-
 tisfandi. iudicio fisci et iudicatum solui
 cum omnibus et singulis clausulis re-
 quisitis. in et sub iur. et facti renūciatōe
 ad hoc necessaria. **P**rotestās nihilomi-
 nus idem dominus constituens q̄ ipse
 per quemcūq; actum siue quamcūq;
 comparacionem: quem vel quam ipsū
 imposterum i hac causa presenti facere
 coningat vel oporteat p̄pria in persona
 in iudicio vel extra. non intendit p̄tea
 dictum suum pcuratorem vel ab eo sub-
 stitutum in aliquo reuocare. nisi de hui-
 usmodi reuocatione specialem et exp̄s-
 sam fecerit mentionem. **S**uper quibz
 omnibus et singulis sepe dictis dominus
 constituens sibi a me notario publico
 subscripto. vnum vel plura publicū seu
 publica fieri et conscribi petijt instrumen-
 tum seu instrumenta. **A**cta sunt hec in
 Colonia in monasterio sancti benedicti.
 dicto domino iudice ibidem p̄audien-
 tia causarum pro tribunali sedente: ad
 iura reddendum et causas audiendum
 in loco suo solito et cōsueto. **S**ub āno
 domini m̄cc. iudiciōe die hora et c̄ quibz
 supra. presentibus ibidem a. et b. testi-
 bus ad hoc singularit̄ rogatis et vocatis.

Et compendiose singule premissi instrumenti clausule et particule elucescant. memorie ista dicenda vigilant studio commendanda fore utile piasum videtur atque pfectum student. Solet ei pmitteri ante oia nomē dñi nři biesu xpi. vt iñ. In noie dñi. de testu. 7. c. de off. pfecti prezo. aface. In noie dñi. nā oia i noie dñi faciendū sunt. vt. xxv. q. vl. nō obseruat. Impator em̄ in sui edicti initio inuocat nomen xpi dicēs. Deo nobis auxilium p̄bente 7. c. de epis. 7. cle. deo nobis. Subsequēter ponunt anni dñi cōes currētes tpe initij cōtract⁹ vel rei sup qua p̄fici instrumentū. vt. xxiij. dist. In noie dñi. Quāq̄ dō dñi Anno ab incarnatione dñi 7. c. Et hoc p̄t morē quorū dā locorū vbi incipiūt cōputare ānos dñi ab eius incarnatione. Quētiā q̄ anni dñi apponant dicūt quidā hoc d̄ p̄uēdine solū inolitū nō iure iductū. Et tñ si nō ponant nō valet instrumentū Et dicit Speculator de instru. edicti. §. breuif cōmemorem⁹. 7. ante oia. circa finē. Consequent̄ ponit̄ indictō. vt probat̄ in dicto. c. In noie dñi. in prin. 7. c. de iustitiano. c. cōfirmādo. in fine. 7. c. inter dilectos. §. sed cōtra. de fide instru. Et quid sit indictio 7. qualif̄ inueniat̄. dictū est i. c. pri. Item ponitur post hoc dies mensis 7. c. p̄m cōsuetudinem regionū. vt supra dictū est de publicationib⁹ instrumentorū. Item nomē pape vel impatoris ponit̄ cū annotatōe anni sui imperij vel pontificat⁹. vt pbat̄ in auten. vt nomen impatoris p̄ponat̄ documētis. coll. v. Item si etiā in principio instrumentū ponat̄ locus nō multū refert. Locus tamē duplex est. scilz ciuitatis ville vel castri. Et etiā locus loci specialis in quo p̄fectus est p̄tract⁹ siue negociū rei de qua agit. vt notat̄ in speculo in ti. d̄ instru. edicti. in. §. instrumētū

ergo. 7. item q̄ non est. 7. vcl. sequenti. Dicit̄ in meiq̄ notarij publici testiuq̄ infra scriptorū 7. c. Et ibi p̄siderandū est q̄ noia tabellionis etiā 7. testū p̄m cōez solum curie hodie in fine instrumentū scribunt̄ s̄ modo. Et ego De. q̄ p̄missis omnib⁹ 7. singulis 7. c. vt infra patebit̄ instrumentorū subscriptionib⁹. Licet aut̄ in quolibet instrumento tabellionis ex vsu apparet testes fuisse vocatos 7. rogatos Tamē de iure nō est necessarium nisi in quib⁹ dā casib⁹. vt in specu. de teste. in titu. §. i. p̄pe finem. 7. item q̄ si nō fuit rogatus. de quib⁹ etiā supra. in. c. p̄xio dictū est p̄pe finem. Notandum tñ q̄ tabellio in subscriptione sua v̄ se dicere fuisse rogatū facere instrumentū. Co em̄ mortuo vel nemine recordāte de rogatione instrumentū nō valeret instrumentū. Si aut̄ viueret 7. recordaretur valeret testimoniū ei⁹ solum. Indubio tamen p̄sumit̄ temp q̄ notarius fuerit rogat⁹. Item debet etiā p̄tinere temp⁹ rogati instrumentū. vt in auten. de tabellionib⁹. §. fina. coll. v. quod debet esse idem cū tempore celebrati contractus siue pacti negocij. Si enim aliud esset. puta quia ferret testimoniū de preteritis nō valeret s̄m Anno. vt in ca. ma. de cohabitatione clericorū 7. mulierum. Sequit̄ ex hoc q̄ si promissit quis alicui. xxx. quibusdam p̄sensibus 7. tabellione. 7. p̄cessu temporis p̄tinere a tabellione cōfici desuper publicum instrumentum. Licet memoriam testium 7. etiam verborum habeat̄ conficere tñ nō potest nisi prius in actu fuerit rogatus 7. vocatus. Nam si non rogatus scriberet suspectum se faceret. ff. de procuratoribus. que c̄minia Item si negem̄ notarium fuisse rogatum. debet illud producēs probare per testes. c. de iure deliberand⁹. l. finali. §. Si autem dubius. Dicitur omnib⁹

melioribus rē. vsq; ibi: suūz vero certū
procuratorem rē. Sciendū q omnes
iste dictiones necessitate quadā cogēte
non ponuntur. sed more romane curie
eius stilo. quia alis sufficeret dicere om
nibus melioribus modis r formis qui
bus fieri potuit rē. Tunc ibi pcurato
rem. unde videndum est de septem per
ordinem. Primo quis sit procurator.
Secundo qualiter cōstituitur. Tercio
quis institui pōt pcuratores. Quarto
quis institui possit. Quinto in quare
dari possit procurator. Sexto qualiter
eius officium explicat. Septimo quis
eius sit effectus r qualiter finiat. Ad
primū respondet q procurator est: qui
aliena negocia vnum vel plura manda
to scz a domino facto gerenda gratuite
suscepit. vt. ff. e. n. l. i. r. i. q. iij. qz ep̄s
Mandatum enīz exigitur in pcuratore
cōstituendo. alias iudicium redderetur
nullū r contrauersia nulla. C. e. n. l. licz
per. c. in prelatia. de procurato. Sunt
tamen quedam p̄sone que sine mādato
pro aliquo agere possunt prestita cauti
one rem ratam domino habituram. vt
sunt coniuncte persone. scilicet consan
guinei affines r liberi. vt. ff. eo. n. l. l.
sed r bec. r. ca. nōnulli. de rescrip. Ali
quando etiam sine cautione vt tutores
r curatores. similiter admittūt conforz
eiusdem litis sine mandato. C. de p̄sor
nibus eiusdem litis. l. ij. per. c. Cum in
ferzarienf. d. constitutionibus. Predi
cte etiam persone ad defendendum ali
quem etiam admittūt sine mandato.
dummodo satisfierent de iudicato soluē
to. non autem ad agendum sine mādato.
vt. C. eo. n. l. l. exigendi. nisi age
rent pro libertate vel defensione dānati
ad mortem. vt. ff. eo. n. l. l. sed r be
persone. r. l. i. ij. r. iij. ff. de liberali cau
sa. per capitulum. olim. d. testibus. r. l.

non tantum. r. ff. de appellationibus:
Pro secundo sciendum q constituitur
pcurator tam p̄sens q̄ etiam absens
in lite p̄sens vel futura pure r imppe
tū in diem r ad diem. r sub p̄dione
per nunciū r epistolaz. Per d̄ba rogo
mando r similia. Pūmodo tñ certus
sit qui constituit r p̄sentat suscipe man
datum. vt. ff. e. n. l. i. ij. r. iij. r. ff.
mandati. l. i. Item plures pcuratores
cōstitui possunt r in solidum. vt. ff. e. l.
pluribus. tamen cū quis diuersis remi
poribus plures p̄stituit pcuratores p̄
teriorē p̄stituendo. videtur p̄hibuisse
priorē. vt. ff. e. l. si quis. §. vltio. Ad
tercium respondetur q paterfami. liber
homo. xxy. annorū compos mentis do
minus rei vel cause. r generaliter h̄mōi
queuis p̄sona que non prohibet dare
constituere procuratorem. vt. ff. eodez
titulo. l. mutus. §. primo. Interdum ta
men minor viginquing annis potest
procuratorem dare si est talis causa in
qua ipse propria in persona litigare pos
sit. vt causa matrimonialis. vt in ca. ex
parte de resti. spoliatorum. Tutor vero
procuratorem non dat nisi per se litem
prius contestetur. non enī ante qz tunc
factus est dominus litis. C. e. n. l. neq;
tutores. Idem intelligendum est de p̄
lato ecclesie quoniam dominus non est
verus ecclesie. sed disp̄sator seu pcura
tor. vt. xij. q. i. li priuatis. facit. capitū.
fraternitatem. d. donationibz. Ad quar
tum respondetur q dari r constitui pōt
procurator filiussami. vt. ff. eodez titū.
l. filiussami. §. ipe quoq;. Item omnis
qui habet p̄sonā per se in iudicio stādi
ar. c. i. d. probationibz. Et ideo qui con
stituit procurator debz esse maior. xxy.
annorum vt. ff. e. l. si minor. Et genera
liter quilibet constitui potest p̄sente
vel absente aduersario nisi legerit cano

ne prohibeat ut in iuramento p quas per
sonas nobis acquirat. §. si. Item prohibet
milites mulieres et ille persone q rei
publice deputate sunt. Item accusatus
de crimine capitali. Interdum tamen se
mina pro parentibus admittit agere. ut
ff. eo. n. l. feminis. Ad quintum responde
tur q in omnibus causis spiritualibus dari
potest procurator. ut c. i. de procura. Item
in matrimonialibus eo. n. c. accedens. Item
quelibet causa pecuniaria potest p procura
torem tractari. ut l. i. l. c. eo. n. nisi sit
popularis. q talis p procuratorem non po
test tractari. ut ff. eo. n. l. in popularibus
et l. qui populari. ff. de populari actione
nisi cum ille constituit procurator qui pri
uato dano ex prohibitione afficit. ut ff.
de publicis iudiciis. l. penul. §. i. Item
si fuerit causa criminalis frustra interue
nit procurator. ut v. q. iij. in criminali. fa
cit. c. de fraternitatem. de procura. et ff.
de publicis iudiciis. l. penul. Excipitur
tamen causa ingratitudinis que p procuratorem
tractari potest. ut ff. eo. n. l. i. Sed et be. §. i.
Item causa criminis iniuriarum in qua il
lustris persona afficitur p procuratorem agi
potest. Item causa suspecti tutoris in q
potest absens defendi p alium. ut l. cum
solum. ff. eo. n. Et dicit ayo legum docto
r egregius. q licet causa sit criminalis
publica vel priuata ex q non imponit pe
na capitalis. sed relegationis vel minor
puta remotionis ab ordine vel dignita
te constitui potest. in ea procurator. cum et
pena relegationis infligatur absenti. Si
militer si de crimine agatur sed non cri
minaliter. sed alio modo potest procuratori
teruenire ut c. xl. de procuratoribus. et ca.
ad hoc deus. ut lite non contestata facit
c. superbis de accusationibus. Ad sextum
respondetur q officium procuratoris est ex
equi mandatum usque ad finem ut expe
dit domino nisi tempestiue renunciauerit

ut in iuramento. §. mandati. Ad septi
mum respondetur q finit mandatum procura
toris p renouationem eius qui mandauit
per c. in pntia de procuratoribus. Item
finitur p renouationem procuratoris re in
tegra. ut ff. e. l. mutari. et in iuramento. mandati
§. mandati. Item morte domini vel procu
ratoris re integra finitur. Dicitur conse
quenter actor. Unde actor est qui con
stitutus a non domino a tutore vel curato
re. vel etiam actor ad agendas vel dese
ndas causas vniuersitatis constituitur
ut ff. q cuiusque vniuersitatis nomine. l.
Item eo. in. §. actor vniuersitatis. Di
citur negotiorum gestor. Unde negotio
rum gestor est qui sine mandato nego
cia gemit. In iuramento. de obligationibus que
ex quasi contractu nascuntur. §. i. Item vi
dicendum de factore. Dicitur atque nuncius
specialis. Unde proprie nuncius est qui
mutatur ad vnam rem petendum. Et tal
non potest petere aliam rem p ca. innotuit
de electione. Argumeto q simplici nun
cio credendum est in alterius iudicium p ca.
Cum parati de appella. et argu. c. prudentia
de offi. dele. vbi dicitur q creditur iurato nu
cio fideliter suum negotium adimplenti
tra citatos. Item cum res datur certo nu
cio tunc eius est periculum cuius est nuncius
si nuncio rem dari voluit. Secus si misit
nuncium solum ut eum moneret ut res si
bi in potestatem mitteret ut ff. p modum. eum
qui rem. §. Si res duabus legibus sequitur
Item de illis vocabulis procurator actor
nuncius gestor vicedominus yconomus
sindicus et c. laus si me habet p panormi
tanum et p. Jo. immola. in ca. impatorum de
iuramento calumnie. De iure tamen cano
nico sepe vnum ponit p reliquos. ut i. q. iij.
saluator. si igitur multa isto nomine accumu
lent non vniat propterea procuratorum facit.
c. accedens de prescriptione. Notandum cum
plures constituunt procuratores. tunc

aliquando constituuntur simul et in solidum. et tunc occupantis melior est conditio ubi posterior iam non fuit procurator in eo quod prior petere cepit. ut ff. eo d. l. pluribus. Interdum plures constituuntur et quibus eorum in solidum. et sic tunc frequenter subiungitur illis clausula videlicet quod non sit melior conditio occupantis neque deterior subsequens. sed quod unus eorum imperit alter eorum pro se valeat etc. Que clausula diligenter a notario et procuratore consideranda est. Dicitur et ad prosequendum etc. sub tali clausula semper debet specificari negotium gerendum et causa que vertitur inter constituentem et suum aduersarium. Certum tamen quod interdum procuratores generaliter constituuntur. videlicet ad agendum et defendendum dictam constituentem in omnibus et per omnia in omnibus et singulis causis pro eum seu contra eum contra quascunque personas. aut a quibus cum quibus personis moris seu moriendis et cum tali procuratorio constituuntur solent actores universitatum et sindici ecclesiarum siue capitulorum collegatarum ecclesiarum siue cathedralium. Dicitur necnon ad agendum subiungens ipsumque et eius iura defendendum etc. Nam si solus constitutus esset procurator ad agendum non esset mandatum sufficiens per c. constituti. de procuratoribus igitur debet continere actionem et defensionem. Dicitur libellum seu libellos. Unde libellus est scriptura: qua continetur res que petitur causa petendi nomen actoris et rei simul et iudicis coram quo litigatur. Versus. Quis quid coram quo iure petatur et a quo. Rite compositis quisque libellus habetur. Et quomplex sit libellus et quare debeat offerri et cuius expensis in iudiciis solet plene pertractari. Dicitur litem seu lites contestandum. unde per affirmationem actoris et negationem rei ad petitionem in iure propositam

et responsionem rei factam fit litis contestatio per c. unicum. de lit. contesta. Requiritur etiam quod verba affirmationis et negationis preexpressa per que fieri debet litis contestatio fiant et proferantur organis actoris et rei quia libellus non loquitur neque exceptioni rei respondet. l. unica. c. de lit. contesta. Dicitur de calumnia vitanda etc. Unde calumnia est quando quis scienter agit vel desistit iniuste. ut l. i. ff. ad treptilianum. §. calumnia. Unde ex quo procurator per se principaliter potest calumniari: debet et tenetur non solum in domini principalis animam. sed etiam propriam iurare et de iuramento calumnie c. ij. li. vi. Et quare huiusmodi calumnie iuramentum prestatum et quot sint eius capitalia plene habet in cap. ceteris in glo. ij. de iuramento calumnie. Et solent dari hec metra. Istud iure quod lis sibi iusta videtur. Et si queres verum non inficetur. Nil promittitur nec falsa probatio datur. Et lis tardetur dilatio nulla petetur. Dicitur ponendum et articulandum. Unde positio dicitur quia super positionibus lis ponitur sicut super fundamento. quod eis confessatis vel negatis lis preedit vel non. de quibus in c. i. de confes. li. vi. Articulus vero dicitur quia arte ponitur et artat reum ad respondendum. ut notatur in c. presentium. de test. li. vi. Dicitur et contra positiones et articulos excipiendum etc. Unde exceptio est dicta quedam exclusio: que interponitur cuiusque rei actioni solet ad excludendum id quod intentione vel conceptione deductum est. Replicatio autem nihil aliud est quam exceptio et venit ex parte actoris. et ideo replicatio obijcit ut exceptiones expugnet. Triplicatio vero solet dari contra replicationem et contra triplicationem solet dari quadruplicatio siue multiplicatio ut no. in l. ij. ff. de prescriptionibus et exceptionibus. Materiā exceptionum cum speciebus earundem per

ipsarum nimia prolixitatem duxi omit-
tendam. Sed recurre ad specula. e. ti. q.
laissime et exuberanter ea explanat et p.
doctores instruit. et ff. e. ti. Dicitur testes
liberari instrumenta et. vsq. ibi vnum; q. 3
vel plures. et. quedam em ibi continent
que sunt facti ut producere testes. Instru-
menta et munimenta ad opponendum de-
fectus et crimina et. Quedam iuris sunt.
ut beneficium absolutionis et restitutio-
nis in integrum petere que directe ad offi-
cium notariatus spectare non videntur
tamen. sed iudici. aduocatis et procuratoribus
relinquendum est. Sufficit enim nota-
rium in proposito scire et seruare formam et
stylum continuando instrumentum hoc mo-
do ut premissum est. Dicitur vnu quo-
rum plures. Pro quo sciendum quod procura-
tor ad iudicia per litteras contestationem do-
minus efficitur lites. ut. l. ante litem et.
l. post litem. ff. e. ti. Et ideo post litem
contestatam potest dare alium procura-
torem seu substituere et non ante nisi fue-
rit datus procurator in rem suam. vel ha-
buerit mandatum de substituendo certam
pensionem. Procurator tamen ad negocia
alium procuratorem potest dare libere quam
cumque facit c. i. de procuratoribus. l. i. vj.
Et sic habens mandatum substituti sub-
stitui post susceptum mandatum etiam si
eo non sit usus: reuocare non potest nisi
potestatem habeat eum reuocandi. Igitur
subiungitur illa clausula. Ac cum vel eos
reuocandus. Subiungitur consequenter
generalis clausula viz generaliter om-
nia alia et singula. Et procurator vigo-
re talis mandati agere potest et defendere
et. non tamen ea facere que de sua
natura exigunt speciale mandatum. ut pa-
cisci iurare de calumnia transigere exige-
re mutuum et. Nec iuramenta deferre nisi
ei libera bonorum omnium domini sui pces-
sa administratio. De illis casibus speci-

alibus mandatis affixis est bona glo. in
c. Qui ad agendum. super verbo pacisci et
procurato. l. i. vi. ad quam recurre. Dicitur
promittens nihilominus et. et non dicitur
sibi legitime actum factum. et. Quia
si diceret legitime non valeret manda-
tum. quia quod etiam dolose facit procura-
tor valet et nocet domino. ut. l. Si
procurator. ff. de dolo. Et nota. in glo.
la c. i. super verbo poterat. ut lite non p-
testa. Similiter factum procuratoris do-
mino preiudicat. ut in ca. Cum olim. et
causa possidet. et propria. Dicitur releuare
et releuare volens et. Aduertendum pro-
p- illa clausula que est de substantia manda-
ti. Nam cum aliquis vult agere in iudi-
cio libellum seu petitiones porrigere de-
bet iudici. et per iudicem vel eius appa-
ritorem offerendus est reo. sed actor an-
tequam iudici porrigat sanil dabit cum ydo-
neo fideiussore qui vsq. in finem lites pre-
seruabit in causa. eamque per se vel pro-
curatorem suum ydoneum perficiet. et
cum apparuerit eum iniuste litem nouisse
dabit reo decimam partem in libello com-
pensam. Si vero constituerit per ipsius la-
cramenti. i. iuramentum quod fideiussorem
dare non possit: remittitur ei datio fide-
iussoris sed iuratoriā exponat cautionem
et hec cautio. ut dictum est. fieri non de-
bet nisi causa moueatur ex consensu. utri-
usque puta apud arbitros. Vel de con-
sensu parum cautio remittatur. Et hec clau-
sula colligitur ex autem. generaliter. C. de
episcopis et clericis. et. l. i. C. de assertione tollen-
da. Non est tamen absolum dicere quod
actor et reus simul presentent cautionem.
si iudici videbitur expedire ne iudicium
suum reddatur illusorium. Reus etiam
antequam libellum recepit sanis dare debet quod vsq.
ad iudicium finem permaenebit. Refert tamen vna pul-
le se offitio. audiuisse dicentem quod iudic-
te cautos locum non haberet pluritudine

prevalente quoniam hodie iudices statim recipiunt libellum ab actore nulla dicta satisfationum ab eo exacta. sed ab utroque. l. ab actore et reo recipiunt pignora vel fideiussores si pignora dare non possunt. et hoc propter expensas que fiunt in causis et in act. causarum. Et propter decimas lites quas iudices seculares preteritum fin consuetudinem diuersarum terrarum accipere consueverunt. Sed si iurabit reus se fideiussores vel pignora dare non posse sufficit quod fiat sicut in satisfatione dictum est actoris. De satisfationibus procuratoris autem dicitur. quod procurator actoris si de mandato eius non constiterit lites testibus vel alijs documentis cogitur cauere de rato. ut instituitur. de satisfationibus. §. fin autem. alias non auditur nisi esset iuncta persona. ut super dictum est. Si autem dubitatur de eius mandato. dicunt quidam esse in potestate rei quicquid velit recipere a procuratore actoris scilicet ut probet mandatum vel ut caueat de rato. Dominus 230 dicit hoc esse in arbitrio procuratoris an velit probare mandatum vel cauere de rato. quoniam alternative tenetur. habet ergo facere unum quod voluerit. ff. de iure iuratum plerumque facit lex si seruum. C. de condicione debiti. Item debet cauere de reconueniendo si conuenitur dominus coram iudice eodem etiam si constat eum habere mandatum ut C. de satisfationibus. l. unica. ff. de procuratoribus omnibus. et l. non solum. Et si hanc cautionem prestare noluerit non patitur amodo aliam penam nisi quod denegatur ei actio. ut ff. de procuratore. pomponius. §. rati. Si autem lites contestatio facta est cum domino et postea deest procurator simili modo cauebit. ut C. de consortibus eiusdem lites. l. secunda. Procurator vero rei satisfacere debet iudicatum solui siue habeat mandatum

iudicatum solui vel non. ut C. de satisfationibus. l. unica in fine. immo et si certum sit eum non habere mandatum. debet admitti prestita satisfatione predicta. ut C. de procuratoribus. l. exiendi. instituitur. de satisfationibus. §. si vero. Et hec cautio de iudicato soluendo tria debet continere videlicet defensionem cause vel rem iudicatum soluendo et solum non adhibendo. de renunciationibus iuris et facti ut supra dictum est in secunda parte huius tractatus. cap. viij. Dicitur consequenter protestans nihilominus idem constitutus quod ipse per quemcumque actum et quia hec clausula non semper est ponenda in procuratoris nisi de voluntate constitutis quia quando quis simpliciter constituit procuratorem sine conditione. Si postea per se compareret in iudicio aliquem actum faciendo videretur suum procuratorem reuocasse. igitur ut illo actum non obstante. si vult ut maneat procurator debet clausula illa ut dictum est inseri. Eius est si quis constitueret procuratorem tali conditione scilicet quotiens conringeret ipsum abesse non dicitur procuratorem reuocasse si postea per se tractet causam. sed etiam postea iterum procurator constitutus eo absente officium procuratoris assumet. et hodie habetur i. c. Si quis de procuratoribus lib. vi. nisi de huiusmodi reuocatione expressam facit mentionem. ut dicitur ibidem. Dicitur super quibus et singulis re. Quia ut supra in declaratione eiusdem forme post principium quasi dictum est. de nullo acti notarius facere potest instrumentum nisi prius fuerit rogatus et requisitus. Debet igitur super omnibus contentis in instrumento esse requisitus et rogatus ne in subscriptione sua in fine instrumenti solita fieri ipsum de fallo pui

Subscriptio

et contingat. Dicitur acta sunt hec. et de quibus supra dictum est de publicis et nonibus instrumentorum.

Sequitur subscriptio predicti instrumenti

Ego Johan-
nes de. S. clericus magunt.
dyoce. sacra et imperiali auctoritate nota-
rius publicus. qz dictor procurator p
stitutioni creationi et ordinationi. pote-
testatis dationi promissioni reuelationi
transhabitationi. Omnibusq; alijs et
singulis dum sic ut premittunt agerent et
fierent una cum prenominais testibus
presens interfuisse qz sic fieri vidi et au-
divi. Ideoq; hoc presens publicum instru-
mentum manu mea propria scriptum scripsi
subscripsi et publicaui et in hanc publica-
formam redegi. signoq; nomine et cognomi-
ne meis solitis et consuetis consigna-
ui in fidem et testimonium omnium et singu-
lorum premissorum rogatus piterq; requisitus.

Sequitur forma substitutionis a p-
curatore principali constituto.

In nomine domi-

ni amen. In meiq; notarij publici te-
stiumq; infra scriptorum. psonaliter psti-
tutus discretus vir N. ab honorabili vi-
ro A. et. talis dyoce. ad psequendum noi-
ne pcuratorio dicti dñi A. causam et cau-
sas recte. et. inter ipsum dñm constitumē-
tem ex una et quosdā A. B. et C. de et su-
pra ptenso detentione quarūdam lēarū
et. partibus ex altera. principalis pro-
curator pstitutus. put in instrumto pub-
lico mihi exhibito ex altera parte huius
membrane scripto per honorabile virū
A. clericū talis dyoce. ut prima facie ap-
pebat publicū imperiali auctoritate no-
tarium de super confecto continetur. Cū
autem ulterius prosecutioni dictarū lit-
erarum et cause siue causarū minime in-

instrumenti

tendere ut asseruit posset. honorabilis
viz A. in decretis licenciamin clericum
talis dyoce. ad premissa in meliori for-
ma cū ptestatione illius clausule de sub-
stituendo alium seu alios si opus fuerit
omnibus melioribus modo via et iure.
et. substituit transferens et transfundēs
in eum plenam et omnimodā potestatem
et facultatem sibi a dicto dñio A. consti-
tute quolibet traditam datā concessā
siue attributam. protestās eum quonē
opus fuerit et sibi videbitur expedire re-
uocatur. Sup quib; omnib; et singul; et.

Sequitur instrumenti constitutio
nis procuratoris ad petendū nomine p-
stitutionis vigore litterarū apostolicarū
vel aliarū quarūcūq; beneficium ecclesi-
asticū cum cura vel sine cura. et. et posses-
sionem eius et. prout in litteris contine-
tur. In nomine dñi amen. et. psonaliter
constitutus venerabilis vir dñs A. cano-
nicus creatus magunt. ecclesie principa-
lis principaliter et p seipso omnib; me-
lioribus et. Ita tamē q specialitas ge-
neralitati non deroget nec econtra et.
Citra tamē reuocationē quorūcūq; al-
iorū suorum pcur. p eū hacten; quolib; con-
stituto. vic; promiduz viz dñm A. ca-
pellanū ppetuū in dicta eccia magunt.
pntem vel absentē et on; pcur. huius in-
te suscipiente ad ipsū pstituentis nomen
et p eo qsdā lēas aplicas ipsi pstituenti p-
scissimū dñm nēm papā paulū. ij. et. v.
canonicatū et pbanda eccie magunt. Enā
si dignitas psonat; vel officiū fuerit per-
eū de pstituentē aut p eū pcur. legitime ac-
ceptū. data rome sub an. do. vl incarnationis
nōis dñice et. vij. kl. gēse pcessas. seu
eniaz pcess; sup eisdē lēis decretos et sub-
miatos pposito dcanor caplo de eccie
magunt. pntādū in sinuandū ipōl qz cū eis-
dem litteris siue processibus iuxta eorū
continentiā requirēdū ac pbedā cū cano-

Petitio

nicatu. siue etiam dignitatem psonatu
vel officii bñdī in prefata ecclesia ma/
gnoñ. quotiens placuerit acceptandū
sibi q̄ per eosdem puideri petendum ⁊
obtinendū. possessionem quoq̄ eorū dē
in choro ⁊ capitulo ⁊ locis alijs cū ple
nitudine etiam iuris canonici intraduz
capiendum ⁊ nanciscendū tam vigore
litterarū apostolicarū bñdī. q̄ etiam si p̄
bendā cum canonicatu siue etiam digni
tates psonatus seu officium bñdī p̄stī
menti ordinaria seu quavis auctoritate
p̄ferri. ⁊ sibi de eis dē puideri p̄ingeret
necnon iuramentū de obseruandis sta/
tutis ⁊ p̄suetudinibz dicte ecclesie ma/
gunt. per canonicos mihi recipiendos
de nouo prestari solitū. ⁊ quodcūq̄
aliud licitū iuramentū in animā dīcī
dñi p̄stimenti prestandum ⁊ subeūdū
vñū quoq̄ vel plures pcuratorem seu
pcuratores ⁊c. vt supra in primo instru
mento.

Sequit̄ forma instrumenti ad acce/
ptandum ⁊ petendum canonicatū ⁊
prebendam et fordesi. ecclesie.

In nomine domi

ni amen ⁊c. **C**onstitūt venerabilis vir
dñs. **B.** prepositus ecclesie sancte marie
talie dioce. ⁊c. oībz melioribz mō ⁊c.
videlicet honorabilibz ac puidos viros
a. b. ⁊ c. presentes ⁊ onus pcuratiōis
in se sponte suscipientes. necnon de. d.
⁊ e. aule episcopalis magūt. notarios
absentes tanq̄ p̄ntes ⁊ quēlibet eorum
insolidum. ita q̄ alter alteri in his exe/
quendis nō expectet. neq̄ alius p̄ aliu
le excuset. sed q̄ vnus eorū inceperit alter
eorū p̄sequi valeat immediate pariter ⁊
finire dans ⁊ p̄cedens eisdem suis p̄cu
ratoribz ⁊ eorū cuiuslibet plenā liberam ⁊
oīmodā p̄tatem ac mandatū speciale ad

beneficij

petendum sibi p̄ venerabiles patres ⁊
dños prepositū decanū scolasticū tol/
tūm q̄ capitulū spireñ. ecclesie de cano/
nicatu ⁊ prebē. eiusdem ecclesie vacā
nbus. ad p̄ns vel impoſteꝝ vacantijs vi
gore quatūcūq̄ lēarū siue als simplici
⁊ pure puideri. ac eosdē cum omnibz ⁊
singulis suis iuribz fructibz redditibz p̄/
uenibz ⁊ obuentiōibz ac p̄suetudinibz
p̄out in talibz fieri solitū est: sibi p̄ferri
dicti p̄stimenti noīe. **S**tallū quoq̄ in
choro ⁊ locū in capitulo. necnō corpale
realē ⁊ actualē eorū dē canonicatus ⁊
prebē. possessionem cum plenitudine
iuris tradi ⁊ assignari. necnō de statutis
⁊ p̄suetudinibz dictarū ecclesie ⁊ capituli
q̄dēcūq̄ licitū iuramentū in animā ipsi
p̄stimenti dñi obseruandū prestandū
⁊ faciendum. vñū quoq̄ vel plures
pcuratores ⁊c. vt prius.

Sequit̄ instrumentū resignatiōis ca
nonicatus ⁊ prebē. seu alterius bñficii
cuiuscūq̄ pure ⁊ simpliciter.

In nomine domi

ni amen ⁊c. **P**ersonalit̄ p̄stuit̄ vene/
rabilis ⁊ circūspectus vir dñs. b. vene
rabilis ecclesie **B**asilien. canonic⁹ san/
mente ⁊ corpe. nō vi coactus nec metu
inductus. neq̄ etiā dolo fraude seu ali/
qua alia sinistra machinatōe. vt asseruit
circūuentis. sed libere sponte ⁊ ex certa
sua scia. p̄habita enā mat̄ a de liberatiōe
oībz melioribz ⁊c. fecit p̄stimit ⁊c. vicz
a. ⁊ b. decretorū doctores ⁊ ecclesie **B**a
silien. canonicos. necnō reuerendissimi
in xpō p̄is ⁊ dñi. **A.** archiep̄i oratores
absentes tanq̄ p̄ntes ⁊ quēlibz eorū iso
lidū. **I**ta q̄ nō sit melior conditio occu
pantis neq̄ deterior subsequentijs: sed
q̄d vñ⁹ eorū inceperit alē eorū illud p̄sequi

valeat mediare et finire. Ad resignandū et dimittendū pure libere et simpliciter dicti constitutis nomine et per supra dictos canonicū et preben. ecclesie basilienē predictę: quos ipse dominus constitutus obtinuit et pacifice possedit omne quod sibi in eisdem quolibet competēs in manib⁹ sanctissimi domini nostri papę. etc. seu ipsius vicecancellarij. vel illorum qui ordinaria auctoritate de eisdem ius habent providēdi aut alterius cuius eūq; ad id potestatem habentis. Nec non ad resignationem huiusmodi nōle ipsius domini constitutis admittere petendū et obtinendū. et qd in ipsa resignatione fienda nō interueniat fraus. dolus. symoniaca prauitas. illicita pactio seu alias corruptela iurandū et quodcūq; aliud licitū et honestū iuramentū impen suz vel impendēdum et circa ea necessarium in animā ipsius constitutis prestādum vñū quocūq; vel plures etc. Et generaliter omnia et singula etc. pmittēs in suprac. Releuans etc. De et sup quib⁹ obis et singulis etc. Acta sunt hec etc. Presentibus ibidem etc.

Sequitur instrumentū ad resignandū beneficium ex causa permutationis.

In nomine domini

ni amen etc. ad resignandū libere et pure in manus reuerēdi patris et dñi M. episcopi talis ecclesie seu alterius cuiuscūq; ab ipso dño M. episcopo super hoc potestatem habentis suā vicariā vel parochiā in M. cum suis iuribus et pñentijs vñi uerfis causa pmutationis fiende de ipsa vicaria vel parochia ad quodcūq; bñficiū ecclesiasticū cum cura vel sine cura et resignatione huiusmodi facta ad petēdum etiā intrandū nanciscendū et recipiendū possessionē corporalē et reale ipsius beneficij cum suis iuribus et pñentijs

et ijs vniuersis. ad prestandū etiā quod cūq; iuramentū necessarium et solutū prestari in premissis et ad fructus redditus et prouentus huiusmodi beneficij recipiendū et ad firmā dandum seu annuā pensionem et de receptis quitandū et pactū faciendū de vltimis nō petendo. Ipsumq; bñficiū p se vel alium seu alias regendū et gubernandū put melius videbitur expedire Et generaliter omnia alia et singula faciēda que in premissis necessaria fuerint et oportuna. vel vñū quodcūq; etc. Et p premissis si necesse fuerit agendū et defendēdum nōle ipsius constitutis. Et pro ipso in omnib⁹ et singulis causis et negocijs motis et mouendis tam p se q̄ contra se ptra quas cūq; psonas ecclesiasticas vel etiā seculares corā quibuscūq; iudicib⁹ ecclesiasticis vel secularib⁹ ppetentibus ordinarijs. extraordinarijs. delegatis. subdelegatis. arbitris. arbitratorib⁹. seu amicabilib⁹ compositorib⁹ et alijs iudicibus quacūq; auctoritate fungētib⁹. ac libelluz seu libellos et quascūq; petitiones summarias etc. Et generalit̄ omnia alia et singula etc. pmittēs etc. releuans etc. Sup quib⁹ omnibus et singulis etc. Acta sunt hec etc. Presentibus ibidem etc.

Instrumentū insinuationis pcessus cuiusdā seu quapcūq; alia p lēaz

In nomine domini

ni amen. etc. psonaliter constitutis etc. discretis vir etc. procurator M. procuratorio nomine discreti viri A. talis dyoce. insinuauit notificauit legere pmissit et publicauit quoldam pcessus venerabiliū patrum et dominorū videlicet B. et C. eorūq; sigillis appensis roboratos litteris scissimi dñi M. iserte gte a dicto A. dño nostro papa in cōi pauper forma scē papa. ij. vl. iij. etc. sanos integros

Acceptatō

illos non viciatos nec in aliqua sui p^{re}te suspectos put prima facie apparebāt de et super quadam gratia dicto. **R.** a sede apostolica in forma communi facta de beneficio ecclesiastico curato vel non curato ad collationem prouisionem seu quāvis aliam dispositionem. **R.**enerendi in xpo patris et domini. **R.**episcopi talis dyoce. spectantes protestans nihilominus coram me notario publico. et testibus infra scriptis viva voce quod huiusmodi litterarum insinuationem publicationem et notificationem in presentia domini **R.**episcopi libentius fecisset legisset et publicasset ac insinuasset si eius presentiam habuisset. aut commode vel quouis modo habere potuisset quod eo absente. Copiam vero dictorum processuum ad apostolicam intimationem faciendam valuis ecclesie talis in **R.** et. ubi itur ad sanctum petrum et. realiter affixam et ibi affixam stare permittit infra vicinorum solennia mane hora primarum et. **P**rincipium autem processus de quo superius fuerit mentio erat tale. **R.**euerendissimo in christo patri ac domino sancte bas. ecclesie episcopo et omnibus alijs et singulis quorum interest seu interesse poterit quomodo voluerit in futurum. **R.**abbas sancti Petri salceburgen. mona. ac ppositus et decanus salceburgen. ecclesie predictae executores ad infra scripta a sede apostolica specialiter deputati. **S**alutem in domino. **E**t mandatis apostolicis firmiter obedire. **E**t finiebatur sic. **D**atum bas. et die tali mensis talis. et. pontificatus sanctissimi et. Anno domini et. **A**cta sunt bec. et. **P**resentibus ibidem et. **E**t ego **R.** et. quia predictorum processuum et litterarum apostolicarum insinuationi publicationi et affixioni omnibus quibus alijs singulis in premissis factis una cum prenominationis testibus presens interfui. ea

instrumenti

et sic fieri videtur et audiri. et supra.

Instrumentum acceptationis eiusdem gratie.

In nomine domini amen et. personaliter constitutus et discretus et. asserens ad sui noticiam no uiter peruenisse quod ecclesia in **R.** spectans ad collationem prouisionem seu quamvis aliam dispositionem reuerendi in christo patris et domini **R.**epi vacaret ad presens per mortem siue obitum domini **R.** ultimi et immediati rectoris eiusdem quodam ecclesiam sic ut premititur vel alias qualicunque modo vacantem dummodo sibi et nulli alij debeat vigore gratie sue apostolice in communi pauperum forma sibi facte acceptauit viue voci oraculo verbis modo et forma quibus potuit protestatione infra scripta: quorum verborum et protestationis tenor sequitur et est talis. **E**go. **R.** talis dyoce. ecclesiam istam sancti petri in **R.** vacantem per mortem domini **R.** aut alias quocunque modo cum omnibus iuribus et pertinentijs suis melioribus modo iure et forma quibus hoc melius fieri debet et potest vigore et auctoritate gratie apostolice per sanctissimum in christo patrem et dominum nostrum. **R.** diuina prouidentia papam secundum mihi facta de beneficio ecclesiastico cuius cura vel sine cura vacante vel vacaturo spectante ad collationem reuerendi in christo patris et domini. **R.**epi scopi talis dyoce. et. **I**n nomine patris et filij et spiritus sancti amen accepto sub hac protestatione quod si dicta ecclesia de iure mihi non debeat saluum integrum et illesum sit et remaneat mihi ius ad aliud beneficium vigore dicte gratie apostolice mihi debere et canonice acceptandum

Et inuoco super hijs omnibus et singulis testimonium hic astantium: et precipue mi tabellio et peto ut supra premisis mihi unum vel plura conficias publicum instrumentum vel instrumenta. acta sunt et presentibus etc. Et ego. **A.** etc. quia predictis acceptationi protestationi testimonio inuocationi omnibusque alijs et singulis ut supra etc.

Instrumentum inductionis et inuestiture ad ecclesiam sic acceptatam.

In nomine domini amen etc.

Personaliter constitutus discretus vir etc. talis dyoc. tenens et habens suis in manibus quasdam presentationis litteras continentes de et super ecclesia parrochiali sancti Petri in. **G.** prenominate dyoce. vacante per mortem **A.** pie memorie ultimi et immediati rectoris ecclesie eiusdem vigore gratie apostolice a sanctissimo in Christo patre ac domino nostro. **A.** papa in communi pauperum forma facte per venerabilem patrem et dominum. **A.** abbatem monasterii sancti Petri ordinis sancti Benedicti executores principalem a sede apostolica prenomiato. **A.** specialiter deputati confectas et sigillo appeso dicti domini executoris roboratas non abolitas non cancellatas aut abrasas: nec in aliqua sui parte suspectas: prout prima facie apparebat debita cum instantia requisivit religiosum virum dominum. **A.** plebanum in **A.** ut vigore et veritate huius clause ceterum in ipsis litteris executorialibus principaliter contentis. necnon ex mandato venerandi domini. **A.** inferioris stirie archidiaconi mogunt. dyoce. subexecutoris scilicet vniuersis et singulis archidiaconis. archipresbiteris plebanis. presbiteris. vicarijs tanquam subexecutoribus generaliter per dictum executores subssi-

tutis quatinus ipsum de parrochiali ecclesia sancti Petri in. **A.** dicte dyoce. quam vigore dicte gratie infra tempus debitum realiter acceptauerat: ac executor principalis per librum ut moris est inuestiuit ad eandem etc. **A.** soluit autem dictus. **A.** plebanus in. **A.** mandatis apostolicis firmiter obedire ad dictam ecclesiam personaliter accessit. et pulsatis campanis eiusdem ecclesie nonnullius ibidem parrochianis pene usque ad numerum certum personarum ibidem congregari fecit. Et eisdem omnibus et alijs quorum intererat omnia et alia singula in dictis litteris domini executoris principalis contenta ibidem in vulgari publicauit et infinuauit alta et intelligibili voce. et nihilominus in presentia eorum omnium predictum dominum. **A.** presbiterum per traditionem librorum et vestimentorum sacerdotalium calicum et clauium dicte ecclesie et oblationis: que in missa ibidem celebrata facta fuerunt inuestiuit et in corporalem possessionem et realem dicte ecclesie introduxit cum suis iuribus et pertinentijs vniuersis: que omnia predicta. **A.** tanquam verus rector custodienda et seruanda recepit et retinuit. Et etiam clauis domus dicte parrochialis ecclesie sibi traditas per dictum subexecutores diligenter seruauit. Et nihilominus idem subexecutor eisdem parrochianis iniunxit sub penis in dictis litteris executorialibus contentis habitis et promulgatis: quatinus eisdem. **A.** tanquam vero rectori eiusdem ecclesie pareant efficaciter et intendant et omnia iura tam spiritualia quam temporalia dicte ecclesie eidem. **A.** vel procuratori suo exhibeant et persoluant. Contradictores quolibet et rebelles siqui essent vel in futurum forent quod absit: sententias in dictis litteris promulgatas incidere posse fulmi-

nando et fulminatas declarando et in vulgari publicando insinuauit. Ad que omnia et singula publice facta nemo se opposuit seu apparuit contradicens. Supra quibus omnibus et singulis etc.

Ergo. **R.** etc. quia predictorum possessio nis corporalis inductioni clauium librorum et calicum et offertorium presentationi receptioni publicationi omnibusque alijs et singulis etc.

Instrumentum super litteris transumptis.

In nomine domini

ni amen etc. In meorum notarij etc. persona literarum psumptis commendabilis et gloriosus. **R.** etc. frater et preceptor domini sancti Augustini siue Anthonij etc. talis dyocesis quasdam litteras apostolicas felicis recordationis Pauli pape secundi etc. eius et bulla plumbea in filis sericis rubei et flauel coloris more romane curie pendentes bullatas sanas et integras non viciatas non cancellatas nec in aliqua sui parte suspectas: sed omni prorsus vicio et suspitione carens. ut prima facie apparebant in medium exhibuit et produxit asserens ipsum ceterosque fratres et nuncios sancti Augustini vel Anthonij huiusmodi litteras quibus plurimis locis ostendendis et publicandis indigere. ne igitur huiusmodi littere apostolice propter pluralitatem et locorum distantiam atque viarum discrimina per ipsum vel suos periculose quocumque transformari seu deferri deberent: prefatas litteras applicas mihi notario publico infra scripto tradidit requireres me sub officij mei debito: quatinus easdem litteras de verbo ad verbum nil addendo nil imitando vel dimittendo copiare transumeret et in publica forma redigeret: videlicet huiusmodi copie sue transumpto sicut originalibus litteris ubicumque locorum starentur: et fides adhiberet plena

ria. Quare litterarum applicarum tenor de verbo ad verbum sequitur. et est talis. **P**ius papa secundus seruus seruorum dei etc. incipit de vobis ad finem. Et ipsis finitio. sic scribat continuando. **P**ost quartum quidem litterarum traditionem et requisitionem. **E**go. **R.** notarius publicus infra scriptus huiusmodi litteras applicas cum ea qua decuit reuerentia acceptas ipsas de verbo ad verbum ut premittit copiam et transumpti diligenti collatione tamen cum originalibus litteris per me facta et prehabita. acta sunt hec etc. **E**t ego. **R.** etc. quia dictarum litterarum apostolicarum originalium exhibitioni una cum prenomina testibus presens interfui. ipsas litteras ut premittitur copiam et transcriptam et quia collatione prehabita presentem copiam siue presens transumptum in omnibus et per omnia cum originalibus concordare. nihilque in eo additum vel omissum fuisse aut esse quod sensum mutare aut viciare possit. intellexi reperi et inueni. **D**e o pñs transumptum manu mea propria scriptum in hac publica formam redegi. signoque et noie meo solitis et consuetis signavi etc.

Sequitur instrumentum insinuationum confectum super executione litterarum executoriarum

In nomine domini

ni amen etc. **E**go. **R.** publica imperiali auctoritate notarij auctoritate et intentione nonnullas litteras executorias leobice a tergo scriptas vel alias etc. a venerabili et egregio. **R.** vicario in spiritualibus talis curie etc. generali. contra et aduersus. a. b. et c. talis dyocesis. et super occupatione et retentione cuiusdam decime de quadam curia. n. sita in. b. infra limites talis dyocesis. emanatas eiusdem etc. laico a. b. et c. insinuandi et notificandi eis in ecclesia parochiali tali etc. dum ibi missarum peragerentur solennia persona

Instrumentum

liter accersui atq; in armarium eiusdē ecclesie eos pduxī: ipsiq; dictarū lraz effectū materna lingua coram testib; in scriptis declaravi et exposui. Et ut ab occupatione et detentione dicte decime cessarent: ipsamq; liberam et inoccupatā dimitterent: ac de fructibus pceptis et expensis factis alijsq; pdenatis satisfacerent sub penis et censuris in dictis lris cōtētis oibus meliorib; modo et forma quibus potui admonui et requisivi. Et ne post lapsum terminū in dictis litteris prefixi se quouis modo de decima p se vel per alios quoscunq; eorū noie dircē vel indirecte quouis quesito colore vel ingenio in futurū intromittant aut etiā sicut prefertur occupent siue detineant sub dictis penis et censuris inhibui et interdixi. Juxta earundē litterarū executorialium p̄nēntiam vim et tenorē. Acta sunt hec rē. anno rē. Et ego M. rē. quia litteras executoriales predictas executus sum ac omnia alia et similia sicut prefertur peregi et feci. Ideo hoc p̄s publicum instrumentū rē.

Instrumentū sup appellatione coraz iudice interposita

In nomine domi

ni amen rē. Coram venerabili patre et dño. M. abbate scotoz rē. ac in mei notarij publici rē. personalit̄ p̄stitūto venerabilis vir dñs Johannes pcurator pcuratorio nomie dñi. b. put mibi notario inscripto de ipsius pcuracionis mādato per p̄stitutionē ipsius coraz me tanq; notario pub. factam plena fides p̄stabat: habens et tenens suis in maib; quandā appellationis papiri cedulam aio appellandi et puocandi quē etiā de xbo ad verbū legit in q̄ appellavit. puocavit aplosq; petijt. ac alia fecit q̄ etiā ex ipsius cedule tenore p̄nētur

appellatōis

Cui tenor sequitur p̄r oia in hec vba. Ex quo indebite grauati et oppressi ut ab eorundē grauaminib; et oppressionibus releuentur illatis. iuxta sanctorū patruz instituta legitimas et canonicas sanctiones ad appellationis remedium recurrere p̄sueuerunt. Idcirco eius pcurator continuādo appel. vsq; in finem. quā q̄ dem appellatione sic interposita et lecta p̄ fama dñs abbas volens deliberare sup apostolis dandis statuit terminū. x. diuturnum a tempore interpositionis appellationis. Presentibus ibidem. a. b. et cepit tulo testibus rē. Nūmum vero tali die in loco predicto dño abbate p̄ tribuna li sedente prefatus Johannes pcuratorio noie quo supra apostolos sibi debita cū instātia petiuit. Et dñs abbas ob reuerentiam sedis apostolice dixit se velle deferre sue appellationi. et vltiori cōtra dictū appellāntem procedere non velle in hac causa: et statuit terminum ad p̄sequendum eandem appellationem. iij. mēsum. Super quibus oibus et singulis rē.

Instrumentū super appellatione interposita corā notario et testib;

In nomine domi.

ni amen rē. personaliter constitutus honorabilis vir rē. pro seipso et principāliter habens et tenens suis in manibus quandam appellationis papiri cedulā notam seu formam prouocacionis appellationis et apostolorum petitionis et alia in se continētem: quam ibidem animo et intentione prouocandi et appellandi exhibuit et ostēdit. puocavitq; et appellavit apostolosq; petijt: et p̄testat̄ fuit et alia fecit prout in dicta appellationis cedula continēbatur et continetur. Cuius tenor de verbo ad verbum sequitur. et ē. R. coram vobis rē. inferēdo totum ei?

Insinuatio

tenorem vsq; in finem rē. Sup quibz
oibz et singulis rē.

Instrumentū insinuationis appella
tionis in pñia aduersarij

In nomine domi

ni amē rē. pñitū honorabilis vir. **N.**
canonicus talis ec. bñs et tenēs suis in ma
nibus qddā appellatōis publicū instru
mentū: p discretū vir. **N.** ipiali auctori
tate notariū scriptū et signatū pñ et sub
scriptū tenoris istalcripñ: alias p cū dē
dñm. **N.** interpositū. Qd quidem instru
mentū honorabili viro dño. b. decano rē
insinuauit et notificauit i mei notarij pub
lici testibz rē. pñia alia et intelligibili
voce legere cepit mox rē. b. decan⁹ dix
it rē. Et sic ipē dñs. b. dictū instrumentū
appellatōis p lecto habuit et tenuit. pñ
tūq; **N.** copiam dicti instrumenti appella
tionis ad man⁹ dicti dñi b. decani tradi
dit et porrexit: quā ipē reuerentē accepit
Tenor ipso dicti instrumenti exhibiti rē
verbo ad verbum seq̃. Et ē talis In noie
dñi amē rē. Et totū scribat cū eius sub
scriptōe. Sup quibz oibz et singulis rē
pñibz ibide rē.

Instrumentū sup insinuatōe appella
tionis pñ nō tñtū accessū ad appellatos
N. noie dñi amē rē. psonalit pñitū
honorabil vir. a. ec. scī leueri. et fordeñ
vicari⁹ bñs et tenēs suis in maibz qddā
appellatōis publicū instrumentū cū ipñ
copia asculata p discretū. **N.** publicū
notariū pfectū subscriptū et signatū: req̃
rens me sub debito officij et cū istātia de
bita quatin⁹ bñmōi appellatōis instrumē
tum in valuis ecclie bñe marie rē. cū ei⁹
copia p insinuatōe appellatōis ac deuo
lutōne cause eiusdē ad scām sedē aplicā
et dñm nostrū papā pñm faciendū as
figerē: cū ad appellatos retroscriptos
sibi nō paterz tñmō accessus ex causis le

appellatōis

gitimis in eorē retroscripto instrumē
to pñtis psonali insinuatōe faciēda
de q solēnt pñstabat. Quare ego. n.
notari⁹ publicus subscripñ ad req̃sitōez
et istantā pñati dñi. a. bñmōi appella
tionis instrumentū cū sua copia eiusdem te
noris valuis ecclie bñe marie et fordeñ.
sub decantatōe primay terciay. et sic de
alijs p insinuatōe et deuolutōe pñcis de
bite faciēdū publice affixi et stare pñsi
finiē. at respice instrumentū bñmōi amō ui
copiā vero eiusdē stare pñsi et recessi.
Sup quibz oibz rē. Acta sunt hec rē. pñ
senibus ibide rē.

Sequitur instrumentū curatorium

In nomine domi

ni amē rē. In domo seu bitatōe vñera
bilis viri. **N.** i mei notarij rē. pñia pso
nalit pñitū honest⁹. a. iuuenis minore
nis maior in septē annoz siue etatis oī
bus melioribz modo rē. potuit et debuit
ola et singula acta dñā gesta seu quolibz
pcurata p discretū. p. fratre ei⁹ carnalē
ipñsnoie. ac p ipō in romana curia vel
extra corā quibuscūq; auditoribz pñis
sarijs iudicibz delegat⁹ siue subdelegatis
ordinarijs siue extraordinarijs: in iudi
cio et extra in quibuscūq; caus⁹ quismodo
ex certa sua scia ratificauit approbauit et
collaudauit ac ea grata rata atq; firma
habuit et hñe voluit pñm instrumentū
Et nihilomin⁹ cū minorēnis ess⁹ et p se
stādi in iudicio psonā legitimā nō brēt
ac ipsi nōnulli forte vsulq; sex⁹ hoies li
tes et causas mouissent et tra eū intētaf
sent ac de pñm mouerēt et intētarēt Ipē
a. minorēnis enā eisdē quibuscūq; alijs
lites et causas mouere iniēderet et pscq
pposuit et publice dixit Qd p ei⁹ eta
te sūmarie simpliciter et de plano ipē dñs
N. officialis vel alius iudex rē. se infor
mare: et ipsi pñmōi pñati Jo. suū fratrē

ibidem presentem in curatorem ad exercendum ac lites et causas huiusmodi pleque dum suo ex officio et auctoritate ordinariis deputare ordinare et assignare dignaretur debita cum instantia postulavit. rñ p̄libatis dñs officialis vel iudex huiusmodi facite petitioni tanq̄ iuste et ratione p̄solue favorabiliter annuens. receptaq; p̄ eum summaris informatiōe de dicti. a. minorennis etate inuenit eundē minorrennem. xiiij. annorum. et maiorem septem annorum etatis sue existere. Ip̄m q; ad lites et causas p̄sequēdum curatores valem et necessario habere dictū Jobānem eius fratrem ibidem p̄sentem et onus curatiōis huiusmodi in se sponte suscipiente sua auctoritate ordinaria et decreto interveniente ip̄si. a. minorrenni in curatores ordinavit et deputavit. Recepto tamē primitus et ante omnia ab ip̄o Jobāne curatore ad ip̄s dñm officialis vel iudicis mandati: et in suis manibus tactis per eum scriptis sacrosanctis ad sacrosancta euangelia solito p̄stato iuramēto: q̄ vtilis agere et in utilia p̄termittēte: ac ip̄m minorrennem eius res et bona ad p̄modum et utilitate eiusdem custodire: ac inventarium de bonis et rebus ei⁹ facere: eosq; et ea cū bona diligentia saluare administrare et reddere siue facere reddi computū siue rationē cum iūtegra restituione loco et tempore oportunitis et debitis et dicto inuētario rebusq; ac bonis dicti minorrennis gubernatis gestis et administratis. in omnib; et per se bene ad huiusmodi curatiōis officiū fideliter habendum seruiturum exerciturū. Dantes eidem dñs officialis siue iudex et a. minor predicto curatori plenā et liberā potestatiē negocia res et bona dicti minorrennis presentia et futura administradi et noīe eius coram quibuscūq; iudicibus ecclesiasticis et secularibus pro recuperatiōe et

reueratione rerum bonorū et iurium ip̄s suis minorrennis p̄tra personam: quam cūq; ecclesiasticam siue secularem in quibuscūq; causis moris et mouendis cōparendi agendi: eūq; ac eius iura defendendi omnes et singulos terminos et actus iudiciales de iure vel filo iudiciorum substantiales obseruandi quas cūq; appellatiōes necessarias interponendi et eas p̄sequendi omniaq; et singula p̄sequendi faciendi et procuradi gerendi et exercendi que in p̄missis et circa ea fuerit quolibz necessaria et oportuna. Super quibus omnibus et singulis. a. minor sibi a me notario publico rē Acta sunt hec rē. p̄nib; ibidē rē.

Et ego. N. rē. q; predictorū ratificatiōi p̄positiōi curatoris petitioni et deputatiōi: iuramenti p̄stationi: decreti inuentioni: et potestatis dationi omnibusq; alijs et singulis dum vt sicut p̄mittitur per p̄libatū dñm officialē et coram eo agerētur et fierent vna cū p̄notatis testibus rē.

Sequitur forma creationis notarij auctoritate vicecomitis

In nomine domi

ni amē rē. Vniuersis et singulis presentibus litteras siue presentibus publicū instrumentū aut priuilegiū inspectoris Jo. de. G. artium magister rē. Imperialis maiestatis sacri latranē. palatii ac regalis aule romane vicecomes palatinus per venerabilem circumspectum virum N. dei et imperialis maiestatis gratia regalis aule romane curie sacri latranē. palatii. Comitem palatinū atq; ministrū officiū tabellionatus per talem rē. a. rñū liberalium magistrum per illustrissimū et inuictissimū principem dñm Federicum diuina fauente clementia romano rum yngarie bohemie dalmacie croacie

ficie rē. regere principaliter creatū. **C**re-
amur ad infra scripta specialiter deputa-
tus. Pacem gaudiū et salutem bonāq;
in premissis cū debita prospectione vo-
luntatem. sagax humane nature discre-
tio memorie hominum labilitate pensa-
ta ne diurnitate temporum hominū cō-
tractis ceteriq; publicis actis obliuio-
nis defectui subiacerent salubriter pui-
dere volens tabellionatus officium adī-
uenit: per quod cōtrahentium vota et vo-
luntates scribuntur: et scripturę ministe-
rio longēue seruantur possumus odū in eū
Cum itaq; discretis et sciētificis vir ar-
tium liberalium magister magunū. dy-
ocesis clericus. in nostra presentia perso-
naliter cōstitutus nobis flexis genibus
humiliter supplicauerit. vt sibi tabellio-
natus ac iudicatus ordinarij officij au-
toritate predicta nobis vt premititur
plene concessa vbiq; locorum et terrarū
exercendum grātose concedere dignare-
mur: ipsumq; tabellionem ac notarium
publicum cum inuestitura solemnitatib;
ad hoc debitis crearemus et inuesti-
remus. Cuius quidem autoritatis no-
bis tribute: et plenarie elargite littera-
lis tenor de verbo ad verbum sequitur
est talis. In nomine domini amen.
Vniuersis et singulis sacri romani impe-
rij rē. vsq; in finem. **C**ommuni priuilegiū
eum notarij subscriptione inserto. Nos
igitur Johannes vicecomes prefatus
dici. A. supplicationibus fauorabiliter
inclinati. ipsumq; adhuc in nostra pre-
sentia cōstitutum: et flexis genibus id
humiliter petētem vt preferatur: quem
per diligentem examinationem suffici-
entis litterature ad tabellionatū seu no-
tariatū et iudicatus ordinarij officij ex-
ercendum benemeritū habilem ydo-
neum in debita etate cōstitutum dili-
genti examine prehabito fuisse et essere

perimus. in notarium seu tabellionem
publicum iudicemq; ordinariū: animo
deliberato prefata regia et imperiali. nec
non vicecomitatū nostri autoritate: qua
fungimur in hac parte nobis concessa et
elargita cōstitumus fecimus creauimus
et ordinauimus. Necnon notaria-
tus tabellionatū ac iudicatus huiusmo-
di officium sibi pcessimus. prout tenore
presentium cōstitumus facimus cre-
amus ordinamus et cōcedimus in ordi-
ne nostri creationis. quartum vel sextū
Ipsūq; A. cum penna calamari carta
et birreto que tunc in nostris tenebamur
manib;. Et per anuli aurei in digiti sui
impositionem necnon pacis osculum vt
moris est legitime inestumus. recep-
to tamen prius ab eodem. A. vice et no-
mine. Serenissimi et inuicissimi princi-
pis et domini domini **F**ridERICI romano-
rum regis semp angustis suorumq; suc-
cessorum legitime intrandum ac p sa-
cro romano impio fidelitate solita: nec
non de ipso notariatus seu tabellionatū
ac iudicatus officio fideliter exercendo
corporali et proprio iuramento ad sancta
dei euangelia tactis scripturis sacrosan-
ctis in manibus nostris per eum pposito
sub hac verborum forma. Ego. a. pmit-
to et iuro qd fidelis ero serenissimo prin-
cipi dño dño **F**riderico digno romano-
rum regi gratiosissimo dño meo: et oībo suc-
cessoribus ei; legitime intrantibus et p-
cipue vobis vicecomiti meo creā. Neq;
vnq; ero in pilio vbi piculū seu scāda-
lum eorum tractabitur: sed bonum et sa-
lutem eorumdem promouebo et damna
eorum pro mea possibilitate auertam.
Instrumenta seu contractus quoscūq;
non scribam in carta papirea seu veteri
sed in membrana noua pura et munda.
Testamenta eccliallos et quascūq; de-
cedentium vltimas voluntates: necnon

dicta testium conscribam fideliter et ea occulte seruabo: nec ulli pandam donec debeam: aut de mandato iudicis seu alias exigente iusticia p mea possibilitate promonebo. et officium fideliter exercebo et legaliter sine falsitate non attendendo munera odium fauorem vel amorem. sic me deus adiuet et sancta dei euangelia. Dantes et concedentes eidem. a. autoritate nobis ut superius exprimitur in hac parte concessa plenam licentiam atqz liberam potestatem per totum romanum imperium et alibi vbicunqz locorum. ad instrumenta. acta. pthocollo. testamēta. codicillos. et lras conficiendum. exemplandum. copiandum. auscultandum. testes recipiendum et examinandum. appellationes. ptestationes et exceptiones quas cūqz tam in iudicijs qz extra audiendū scribendum et insinuandum. Et quelibz alia instrumenta scripturas siue contractus tam vltimarum voluntatum decedentium qz aliorz negotiorum quorumcūqz inter viuos conficiendum et ordinandū et de eisdem fidem faciendum pupillis et orphanis. alimenta decernendum. cos et alias miserabiles personas defendendum ac in iure ipsorum conuolendum necnō emācipare manumittere et adoptare volentium decreta et auctoritates pstandū et interponendum: dictumqz tabellionatus officium vbicunqz locorum libere publice et pacifice exercendum: et generaliter omnia alia et singula dñi requisitis more solito fuerit faciendum et exercendum que ad dictū tabellionatus officium qño libz pñere et spectare dinoscuntur. et ad nrē pñis priuilegiū se in hac pte extēdit auctas. Et qz ad ipm tanqz ad notariū et tabellionē publicū iudicē ordinariū et autenticā personam in oībz et singulis ad ipm officium spectantibz qñ vbi et quonēlūqz necesse fuerit pub

lice recurrat. et instrumentis publicis p eum confectis et pro tempore conficiendis: publicoqz signo suo signatis firmiter standū et credendum de cetero. et vbi qz terrarum per sacrum romanum imperium ac alibi plena et indubitata fides: put et quemadmodū alijs notarijs et tabellionibus publicis in talibus fides creditas et auctoritas consuevit adhiberi in omnibus adhibeat. In quoz oīm et singulorū testimoniū et certitudinē pleniorē pñis priuilegium siue instrumentū publicum per puidum virum. **A.** dicta auctoritate imperiali notariū publicum infra scriptum confici subseribi et publicari mādauim. nostricqz sigilli iussimus et fecimus appensione cōmuniri. **Datū et act. in opido rē. in domo habitationis rē. sub anno rē. indictione rē. ut supra pñibus ibidem rē. Et ego. N.** quia predictae creationi ordinationi et inuestiture omnibusqz alijs et singulis dñi sic ut premitatur per prelibatum dñm **Johānem** decretorum doctorem et vicecomitem coram me in huiusmodi actus scriba fierent et agerentur rē. **Ideo** hoc presens publicum instrumentū siue priuilegium auctoritatem ipsius domini vicecomitis in se continens de illius mandato exinde confecti et in hanc publicam formam redegi: manuqz ppria mea scpsi signos et oībz meis solis et pñis vna cum predicti dñi vicecomitis sigilli appensione signavi in fidem et testimonium oīm et singulorū pmissorū rogatus piter et requisitus

Sequitur forma testamenti

In nomine domini

ni amen rē. **In** domo habitationis venerabilis viri dñi. **A.** perpetui vicarij in

In meiq; notarij publici rē. perso-
naliter cōstitutus item dominus. **A.** sa-
nus mente et compos rationis licet cor-
pore ut asseruit in calculo patiens rē. a-
nimaduertens q; vita hominis sup ter-
ra more florum marcescit. Et q; homo
quotidie ad finem vite sue properat. Et
q; mors hominem quotidie insequitur
ad alias prouide considerās q; nihil cer-
tius morte. et nihil incertius hora mor-
tis euentum huiusmodi horre timēs. vo-
lendo eundem precauere: nolensq; inte-
statis ab hac vita decedere: sed sue ani-
me salutē prouidere: ne post obitum suū
super bonis per eum relictis aliqua vale-
at discordia exoriri omnibus meliorib;
rē. quibus vtriusq; iurisdictione fieri
potuit et debuit: ac iuxta sue conditiōis
possibilitatem suū nuncupatiuum te-
stamentum siue vltimam voluntatem in-
nouauit edidit et condidit. In primis
omnipotenti deo et gloriose sue genetri-
ci totiq; celesti curie animam suā lega-
uit: ac carnis materiam terre. Necnō re-
uerendissimo domino. **P.** atchiepisco-
po rē. x. flore. vel vnam marcā auri vel
argēti puri: vel eius verum valorem re-
liquit atq; legauit: ut ipse suū testamē-
tum dignetur si necesse fuerit | gratiosē
defensare necnon alias suū testamen-
tum fecit constituit atq; per suos testa-
mentarios subscriptos exequi disponi
et ordinari voluit. prout in certis ordi-
nationis et dispositionis litteris siue cartis
aut registris manu sua propria conscrip-
tis plenius videbitur contineri. Si au-
tem huiusmodi littere carte et registra or-
dinationis seu dispositionis non reperi-
antur. q; tunc dicti sui infrascripti testa-
mentarij ac vltie voluntatis executores
huiusmodi suū testamentum nūcupa-
tiuum siue vltimam voluntatem exequi-
tur. prout eisdem subscriptis testamen-

tarijs melius apti et anime sue salutē cō-
uenientius videbitur expedire. et sicut
ipsi deo in nouissimis de hijs voluerint
reddere rationem. et pro huiusmodi sui
testamenti siue vltimae voluntatis execu-
tione facienda. similiter omnibus meli-
oribus rē. elegit nominauit. eligit et no-
minat. ac fecit constituit et sollemniter or-
dinauit. pñtis publici instrumēti serie
duos vlt ples veros certos legitimos et
indubitatos testamentarios et manus
deles et vltie voluntatis sue executores
videlicet honorabiles viros. **P. C. et**
P. dans ipsis coniunctim vel diuisim
et maiori eorum parti auctoritatem dis-
ponendi ordinandi et exequendi huius-
modi suū testamētum. prout premit-
tatur. fm ordinationem de manu sua fac-
tam. nolens huiusmodi testamentari-
os vltra recipienda et per eum relinque-
da cuiq; obligari. de quo publice prote-
stabatur. Voluit etiam et protestabatur
dictis testator publice q; si huiusmodi
testamētum non valeat iure testamē-
ti propter aliquam forsan sollemnitatem
iuris omissam. aut alia causa quacunq;
saltem iure codiciliorum epistolarū vel
legatorum vel alterius cuiuslibet vltie
voluntatis. prout iure et melius subsiste-
re poterit et valere valeat. ac vigore ha-
beat. super quibus omnis et singulis rē.
Acta sunt hec rē. Pñtis ibide rē.